

● W dniu **4 listopada 2011 r.** Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety upamiętniające Ferdynanda Ossendowskiego, o nominatach:

10 zł wykonaną stemplem lustrzanym w srebrze,

2 zł wykonaną stemplem zwykłym ze stopu Nordic Gold.

Narodowy Bank Polski

ma wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Oprócz monet i banknotów powszechnego obiegu NBP emituje także monety i banknoty kolekcjonerskie.

Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję zarówno do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Od 1996 roku NBP emituje także dwuzłotowe monety okolicznościowe powszechnego obiegu ze stopu Nordic Gold.

Wszystkie monety i banknoty emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011

Od 1997 roku NBP emituje serię monet „Polscy podróżnicy i badacze”.
Temat „Ferdynand Ossendowski” jest dziesiąty w tej serii

Informacje o planie emisji znajdują się na stronie:

www.nbp.pl/monety

Sprzedaż monet kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona w serwisie Kolekcjoner (aukcja internetowa/sklep internetowy) pod adresem:

www.kolekcjoner.nbp.pl

 KOLEKCJONER

oraz w oddziałach okręgowych NBP.

Monety zostały wyprodukowane w Mennicy Polskiej S.A. w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

NBP

Narodowy Bank Polski

monety

POLSCY PODRÓŻNICY I BADACZE

Ferdynand Antoni
Ossendowski
(1876-1945)

Polscy Podróżnicy i Badacze: Ferdynand Antoni Ossendowski (1876-1945)

● Urodził się pod Witebskiem, na dalekich kresach przedrozbiorowej Rzeczypospolitej. Wychowywał się i kształcił w zaborze rosyjskim, studiował także na Sorbonie. Stał się jednym z najbardziej znanych na świecie Polaków w XX stuleciu. To postać niezwykle barwna i otoczona legendą. Kilka fragmentów jego biografii – tajemniczych do dzisiaj – budzi zainteresowanie współczesnych autorów (zwłaszcza książki Witolda S. Michałowskiego). Ossendowski był przede wszystkim podróżnikiem i badaczem mało znanych regionów świata oraz pisarzem podróżniczym, zaliczanym w dwudziestolecu międzywojennym do światowej czołówki twórców tego typu prozy. Wiele jego utworów wspomnieniowo-podróżniczych zyskało międzynarodowe uznanie i zostało przetłumaczonych na języki obce, np. *Cień ponurego wschodu* (1923), *Przez kraj ludzi, zwierząt i bogów (Konno przez Azję Centralną)* z 1923 r., *Od szczytu do otchłani* (1925). W wielu krajach bestsellerami były jego dzieła reprezentujące inne gatunki literackie: biografia *Lenin* z 1930 r. (zakazana w krajach komunistycznych, będąca przyczyną niszczenia pamięci o nim w PRL-u), utwory fabularne dla dzieci i młodzieży, np. *Życie i przygody małpki (Pamiętnik szympansiczki „Kaśki”)* z 1929 r., powieści *Orlica* (1925) i *Sokół pustyni* (1928). Pod koniec dwudziestolecia międzywojennego Ossendowski stał się najczęściej tłumaczonym pisarzem polskim z ówczesnie żyjących (a w ogóle ustępował tylko

Sienkiewiczowi). Jego prace naukowe z zakresu geografii i chemii oraz utwory podróżnicze przetłumaczono na 20 języków w około 150 wydaniach.

● Podstawą jego napisanych z talentem książek reportażowych i fabularnych były liczne podróże, odbywane od czasów studiów w Petersburgu pod koniec XIX w. Najwcześniej poznał z autopsji odległe regiony imperium rosyjskiego: Altaj, Kaukaz, okolice Bajkału, limany Dniestru. Potem podróżował po Syberii i rosyjskim Dalekim Wschodzie. W czasie wojny domowej w byłym imperium carskim przemierzył także Mandżurię i Mongolię, następnie przez Japonię udał się do USA. Po powrocie do Polski w 1922 r. nadal odbywał podróże o charakterze badawczym i literackim: kilkakrotnie po Europie Zachodniej, do Afryki Północnej (1923) i Zachodniej (1925–26) oraz na Bliski Wschód (1932–33). Ossendowski prowadził prace naukowe (w Centralnym Laboratorium Technicznym w Harbinie, Instytucie Technicznym w Tomsku, Rosyjskim Towarzystwie Geograficznym), był także wykładowcą akademickim, m.in. na Politechnice w Omsku oraz na uczelniach warszawskich (Polska Wolna Wszechnica, Szkoła Sztabu Generalnego, Wyższa Szkoła Handlowa, Szkoła Nauk Politycznych, Wyższa Szkoła Dziennikarska). Był również aktywny w życiu społecznym i politycznym. Za działalność rewolucyjną w Harbinie w 1905 r. został skazany na półtora

roku twierdzy. W latach 1919–20 pełnił funkcję doradcy w kontrrewolucyjnej armii admirała Aleksandra Kołczaka, następnie był doradcą barona Romana Ungerna von Sternberga, dowódcy Białej Gardii, który w 1921 r. ogłosił się chanem Mongolii. W Polsce Ossendowski był konsultantem przy Ministerstwie Spraw Wojskowych oraz Ministerstwie Przemysłu i Handlu, wiceprezesem Polskiego Klubu Turystycznego i prezesem Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy. Działal także w All Peoples' Association, międzynarodowej organizacji o charakterze pacyfistycznym, a w czasie okupacji hitlerowskiej w konspiracji jako członek Stronnictwa Narodowego.

● Ten podróżnik, badacz i pisarz był wszechstronny i produktywnie twórczy. W opracowanym w Polskiej Akademii Nauk słowniku *Współcześni polscy pisarze...* w haśle poświęconym Ossendowskiemu opisano ponad 90 książek jego autorstwa. Był mistrzem literatury popularnej, często wykorzystywał w swojej twórczości elementy sensacyjne i egzotyczne. Jednak nie przeszkodziło to Polskiej Akademii Literatury w przyznaniu Ossendowskiemu w 1936 r. Złotego Wawrzynu za zasługi w dziedzinie literatury podróżniczej.

Prof. dr hab. Krzysztof Dybciak

MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011

N O M I N A Ł 1 0 Z Ł

metal Ag 925/1000 ■ stempel lustrzany ■ średnica 32,00 mm
masa 14,14 g ■ wielkość emisji (nakład) 50.000 szt.

AWERS: U góry, półkolem, napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA. Poniżej wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Centralnie, stylizowane wizerunki dwóch starych samochodów. Pod nimi faksymile podpisu Ferdynanda Ossendowskiego, a poniżej napis: 10 ZŁ. Z lewej strony stylizowany fragment róży wiatrów. U dołu, z prawej strony, półkolem, oznaczenie roku emisji: 2011. Pod orłem, po prawej stronie, znak mennicy: M/W.

REWERS: Stylizowany wizerunek Ferdynanda Ossendowskiego, na tle zarysu cienia postaci i stylizowanego fragmentu globusa z zaznaczoną siecią południków i równoleżników. Po prawej stronie napis: 1876/1945. Pod nim stylizowane wizerunki książek. U góry, półkolem, napis: FERDYNAND OSSENDOWSKI.

Projektant monety: DOMINIKA KARPIŃSKA-KOPIEC

N O M I N A Ł 2 Z Ł

metal stop CuAl5Zn5Sn1 ■ stempel zwykły ■ średnica 27,00 mm
masa 8,15 g ■ wielkość emisji (nakład) 900.000 szt.

AWERS: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-11, poniżej orła napis: ZŁ 2 ZŁ. W otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod orłem, po prawej stronie, znak mennicy: M/W.

REWERS: Stylizowany wizerunek popiersia Ferdynanda Ossendowskiego. Z lewej strony napis: 1876/1945. Pod nim stylizowany fragment róży wiatrów. W dolnej części, na tle wizerunku popiersia, faksymile podpisu Ferdynanda Ossendowskiego. U góry, półkolem, napis: FERDYNAND OSSENDOWSKI.

NA BOKU: ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant awersu: EWA TYC-KARPIŃSKA
Projektant rewersu: DOMINIKA KARPIŃSKA-KOPIEC